

Venesuela turi *locus standi* dėl reglamento, kuriuo jai nustatytos ribojamosios priemonės.

Teisingumo Teismas panaikino Bendrojo Teismo sprendimą, kuriame prieita prie priešingos išvados, ir jam gražino bylą, kad ieškinys dėl panaikinimo būtų išnagrinėtas iš esmės.

Atsižvelgdama į pablogėjusią žmogaus teisių, teisinės valstybės ir demokratijos padėtį Venesueloje 2017 m. Europos Sąjungos Taryba nustatė ribojamąsias priemones Venesuelos Bolivarų Respublikai (toliau – Venesuela). Reglamento 2017/2063¹ 2, 3, 6 ir 7 straipsniuose buvo numatytas draudimas visiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms Venesueloje parduoti ar tiekti karinę įrangą ir su ja susijusias technologijas, kurios gali būti naudojamos vidaus represijoms, ir draudimas šiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ir organizacijoms Venesueloje teikti tam tikrą techninę pagalbą, tarpininkavimo ar finansines paslaugas, susijusias su šios įrangos tiekimu.

2018 m. vasario 6 d. Venesuela pareiškė ieškinį dėl Reglamento 2017/2063 panaikinimo tiek, kiek jo nuostatos su ja susijusios. Vėliau ji patikslino ieškinį, nurodžiusi, kad jis taip pat pareiškiamas dėl Sprendimo 2018/1656 ir Įgyvendinimo reglamento 2018/1653², t. y. aktų, kuriais Taryba pratęsė nustatytų ribojamųjų priemonių galiojimą. 2019 m. rugsėjo 20 d. sprendimu Europos Sąjungos Bendrasis Teismas atmetė šį ieškinį kaip nepriimtina, motyvuodamas tuo, kad ginčijamos nuostatos³ neturėjo tiesioginio poveikio Venesuelos teisei padėčiai.

Išnagrinėjęs Venesuelos apeliacinį skundą Teisingumo Teismas priėmė sprendimą dėl SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje nustatytų priimtumo kriterijų taikymo trečiosios valstybės pareikštam ieškiniui dėl Tarybos nustatytų ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį šioje valstybėje. Jis panaikino Bendrojo Teismo sprendimą tiek, kiek juo Venesuelos ieškinys dėl Reglamento 2017/2063 2, 3, 6 ir 7 straipsnių panaikinimo pripažintas nepriimtiniu, ir gražino bylą Bendrajam Teismui, kad šis priimtų sprendimą dėl ieškinio esmės.

Teisingumo Teismo vertinimas

Pirmiausia Teisingumo Teismas pažymėjo, kad Venesuelos apeliacinis skundas nesusijęs su skundžiamo sprendimo dalimi, kurioje šios trečiosios valstybės ieškinys tiek, kiek jis buvo pareikštas dėl Įgyvendinimo reglamento 2018/1653 ir Sprendimo 2018/1656 panaikinimo, pripažintas nepriimtiniu, todėl nusprendė, kad Bendrojo Teismo sprendimas, priimtas šiuo klausimu, yra galutinis. Paskui Teisingumo Teismas priminė, kad pagal suformuotą jurisprudenciją jis gali nagrinėti, prirėikus *ex officio*, viešąją tvarka grindžiamą pagrindą dėl SESV 263 straipsnyje nustatytų priimtumo sąlygų nepaisymo.

¹ 2017 m. lapkričio 13 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/2063 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Venesueloje (OL L 295, 2017, p. 21).

² 2018 m. lapkričio 6 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2018/1656, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas (BUSP) 2017/2074 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Venesueloje (OL L 276, 2018, p. 10), ir 2018 m. lapkričio 6 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/1653, kuriuo įgyvendinamas Reglamentas (ES) 2017/2063 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Venesueloje (OL L 276, 2018, p. 1).

³ 2019 m. rugsėjo 20 d. Sprendimas *Venesuela / Taryba*, [T-65/18](#).

Nagrinėjamoje byloje jis *ex officio* iškėlė klausimą, ar Venesuela turi būti laikoma „juridiniu asmeniu“, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą. Šiuo aspektu jis pažymėjo, kad iš šios nuostatos nematyti, kad tam tikrų kategorijų juridiniai asmenys negali pasinaudoti galimybe pareikšti šiame straipsnyje numatytą ieškinį dėl panaikinimo. Be to, iš ankstesnės jurisprudencijos taip pat nematyti, kad SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje vartojamą sąvoką „juridinis asmuo“ reikia aiškinti siaurai. Toliau Teisingumo Teismas pabrėžė, jog principas, pagal kurį Sąjunga grindžiama, be kita ko, teisinės valstybės vertybe, kyla tiek iš ESS 2 straipsnio, tiek iš ESS 21 straipsnio, į kurį daroma nuoroda ESS 23 straipsnyje, susijusiame su BUSP. Tuo remdamasis jis nusprendė, kad pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą, aiškinamą atsižvelgiant į veiksmingos teisminės kontrolės ir teisinės valstybės principus, **trečioji valstybė turi *locus standi* kaip „juridinis asmuo“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, jei įvykdytos kitos joje numatytos sąlygos.** Šiuo klausimu jis patikslino, kad **Sąjungos pareigos užtikrinti teisinės valstybės principo laikymąsi nesiejamos su abipusiškumo sąlyga. Todėl Venesuela, kaip tarptautinį teisinį subjektiškumą turinti valstybė, laikytina „juridiniu asmeniu“, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą.**

Toliau Teisingumo Teismas konstatavo, kad **Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai nusprendė, kad ginčijamos ribojamosios priemonės tiesiogiai nepaveikė Venesuelos teisinės padėties.** Šiuo aspektu jis nurodė, kad ginčijamos ribojamosios priemonės buvo priimtose dėl Venesuelos. Iš esmės draudimas Sąjungos ūkio subjektams vykdyti tam tikrų rūšių sandorius prilygsta draudimui Venesuelai vykdyti tokius sandorius su jais. Be to, kadangi, įsigaliojus Reglamentui 2017/2063, jo 2, 3, 6 ir 7 straipsniuose nurodyti draudimai taikyti nedelsiant ir automatiškai, dėl šių draudimų Venesuela negalėjo įsigyti tam tikrų prekių ir paslaugų. Tuo remdamasis Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad šios nuostatos tiesiogiai paveikia šios valstybės teisinę padėtį. Šiuo klausimu jis pažymėjo, kad nebūtina daryti skirtumo pagal tai, ar šios valstybės komerciniai sandoriai laikytini valdymo (*iure gestionis*), ar viešosios valdžios vykdymo (*iure imperii*) veikla. Be to, jis konstatavo, jog aplinkybė, kad ginčijamos ribojamosios priemonės nėra absoliuti kliūtis Venesuelai įsigyti aptariamąs prekes ir paslaugas neturi reikšmės.

Paskui **Teisingumo Teismas iš esmės išnagrinėjo kitus nepriimtumo pagrindus, Tarybos nurodytus Bendrajame Teisme.** Dėl pagrindo, grindžiamo Venesuelos suinteresuotumo pareikšti ieškinį nebuvimu, Teisingumo Teismas nusprendė: kadangi Reglamento 2017/2063 2, 3, 6 ir 7 straipsniuose nustatyti draudimai gali pažeisti Venesuelos interesus, ypač ekonominius, jų panaikinimas savaime gali jai suteikti naudos. Dėl pagrindo, grindžiamo aplinkybe, kad ginčijamos nuostatos nėra tiesiogiai susijusios su Venesuela, Teisingumo Teismas nurodė: nagrinėjamuose Reglamento 2017/2063 straipsniuose įtvirtinti draudimai taikomi nepaliekant diskrecijos juos įgyvendinti turintiems subjektams ir dėl jų nereikia patvirtinti įgyvendinamųjų priemonių. Kadangi Teisingumo Teismas jau prieš tai buvo konstatavęs, kad šios nuostatos daro poveikį Venesuelos teisei padėčiai, šis pagrindas buvo atmetas.

Galiausiai Teisingumo Teismas pažymėjo, kad **Reglamentas 2017/2063 yra „reglamentuojamojo pobūdžio teisės aktas“**, kaip jis suprantamas pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą. **Be to, kadangi dėl Venesuelos ginčytų šio reglamento straipsnių nereikia patvirtinti įgyvendinimo priemonių, Teisingumo Teismas nusprendė, kad, remdamasi šia nuostata, ši trečioji valstybė, turi *locus standi* dėl minėtų straipsnių ir neprivalo įrodyti, kad jie su ja konkrečiai susiję.**

PRIMINIMAS: Teisingumo Teismui galima paduoti apeliacinį skundą dėl Bendrojo Teismo sprendimo ar nutarties tik teisės klausimais. Paprastai sprendimo vykdymas dėl apeliacinio skundo nesustabdomas. Jei apeliacinis skundas priimtinas ir pagrįstas, Teisingumo Teismas Bendrojo Teismo sprendimą panaikina. Jis gali pats priimti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima padaryti. Priešingu atveju, jis gražina bylą Bendrajam Teismui, kuriam Teisingumo Teismo apeliacine tvarka priimtas sprendimas yra privalomas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.